

Lõpparuanne „Inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise nõustamisliini teenus“

(Töövõtulepingu nr 2017-2018_7809-1)

Toetaja: EV Sotsiaalministeerium

Periood: 01.01.2017-31.12.2018

Teostaja: MTÜ Living for Tomorrow

Teenuse osutamise perioodil 01.01-31.12.2018 nõustasime kokku 810 klienti (2017 aastal 377 klienti ja 2018 aastal 433 klienti).

Kokkuvõtte 2017 ja 2018 aasta „Inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise nõustamisliini teenuse“ klientide ja trendide osas oli järgmine:

2017 aasta oli Inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise Nõustamisliinile +372 6607320 helistajate osas eriline kuna tegelesime peaaesjalikult Eestisse saabunud võõrtööjõu juhtumitega. Naiste osakaal võõrtöolistest pöördujate osas oli tagasihoidlik, enamuse klientidest moodustasid ehitussektoris töötavad mehed. Taoline trend jätkus ka 2018 aastal, kuid lisandus juurde toitlustussektoris toimunud rikkumised.

2017 aasta Inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise Nõustamisliini statistilises kokkuvõttes selgus, et helistajatest 52% olid mehed ja 48% naised. Naiste osakaal 2018 vähenes veelgi (28%), kuigi helistajate hulgas olid mitmeid juhtumeid, mis viitasid kolmandatest riikidest pärit naiste töötamisele väikelinnade tehastes, vabrikutes olulistele rikkumistele, kuid kahjuks jäid nad lõpuni anonüümseteks ja hiljem pöördusid tagasi kodumaale.

Vanuseliseline jaotuvus on mitmekesine, mis näitab, et Nõustamisliini +372 6607320 teenust kasutavad erinevad vanusegrupid. Statistikas eristuvad järgmised vanuserühmad: 2017 aastal 31-35 - 19% ja 22-26 aastased – 15% ning 41-45 aastased – 14%, 2018 aastal kasvas oluliselt 41-45 aastaste pöördumine kuni 23%-ni.

2017 aastal 62% klientidest moodustasid Eesti kodakondsust omavad inimesed, kuid väga erilise ja tõusva trendina oli isikud välismaalase passiga 35% (võrreldes 2016 aastaga tõusis see näitaja 16%). 2018 aastal tõusis välismaalaste protsent kuni 66%-ni!. Üle poole 2018 aasta klientidest olid võõramaalased. Kui 2017 aasta 63% klientidest olid vene keelt kõnelevad, siis sama trend jätkus ka 2018 aastal ja tõusis 83%-ni. Siinkohal räägime pea 90% ukrainlastest ning 10% hulka kuuluvad moldaavilased, tadžikid, valgevenelased), peamiselt võõrtööjõu sisseränne Eestisse.

Kliendid omasid kutseharidus. Sisserännanute hulgas oli populaarne ehitussektor ja erinevad hooajatööd. Jätakuvalt otsivad inimesed ükskõik, millist tööd ja tihti on see töö allapoole nende tegelikke oskusi või on need inimesed pidanud oma põhielukutsele omandama teise kutse. Helistajate hulgas oli kõnesid, mis puudutasid kiiret abiellumist ja seda kolmanda riigi kodanikega, kes saavad Eestisse. Võib eeldada, et kui mõni isik ei saanud PPA-lt näiteks registreeringut lühiajaliseks töötamiseks, siis otsiti teisi võimalusi, kuidas ennast Eestis legaliseerida.

Kui 2017 aastal olid helistajaid kõige rohkem Ida-Virumaalt 33% (võrreldes aastaga 2016 on kasv 19%) ja välismaalt (võõrtööjõud) helistanute arv tõusis 18%, jätkuvalt oli Tartumaalt

(16%) helistajate hulk stabiilselt kõrge siis 2018 aastal toimus drastiline muutus. 60% pöörduvatest olid välisriigi kodanikud (peamiselt Ukraina). Ida-Virumaalt pöördujate hulk langes ja Tallinnast helistanute arv tõusis 16%-le.

Eesti on muutunud sihtriigiks (66%), mille trendi oli tegelikult tunda juba paar aastat varem. Ainuüksi ukrainlaste arv viimase kahe aasta jooksul on tõusnud ca 7000 inimeselt ligi 22000 inimeseni (<https://www.aripaev.ee/uudised/2018/10/01/eestis-tootavad-luhiajaliselt-peamiselt-ukrainlased>). Need trendid olid tugevalt tunda ka Inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise Nõuandeliinile laekunud kõnedest. Klientideni jõudsimise mööda erinevaid infokanaleid, kohtumiste ametiasutuste- ja inimestega, kuid hästi töötas ka pöördunud klientide/abisajate info edastamine oma kogukonnas.

Sihtriik, kuhu Eesti elukohaga inimesed suundusid oli jätkuvalt Soome (13%), protsent hakkas langema. Pöördujate hulgas ei ole niivõrd inimesed, kes plaanisid Soome minna vaid kellel oli tekkinud probleemid. Üldiselt oli eesti keelt kõnelevate isikute teadlikkus Soomes töötamisest oluliselt tõusnud, probleemid olid pigem Eesti kodakondsust omavad vaid vene keelt kõnelevad ja määratlemata kodakondsusega isikud. See on üks sihtrühm, kellele peaks hakkama jõudsamalt tähelepanu pöörama, sest neil on kujunenud arvamus, et abi saamise võimalused on nende jaoks piiratud erinevatel põhjustel (nt. keelebarjäär). Oluliselt on vähenenud ka Eestis elavate inimeste suundumine ükskõik missugusesse EL liikmesriiki, mis kinnitab asjaolu, et inimesed on muutunud teadlikumaks riikide erinevusest.

Kokku tuvastasime 2017 aastal võõrtööjõu tööalaseid ärakasutamise juhtumeid Eestis – 17 juhtumit, tööalast ekspluateerimist Eestis – 1 juhtum, fiktiivse abielu juhtumeid – 2 juhtumit, ekspluateerivat fiktiivset abielu – 1 juhtum, kelmust/pettust – 10 juhtumit, õigusabi (kahtlusega tööalasele ärakasutamisele, pettusele) – 45 juhtumit.

2018 aastal tuvastasime 33 isiku suhtes võõrtööjõu tööalast ärakasutamist avaldused Tööinspektsiooni TVK-le ning PPA migratsioonitorjajärelova kaasamine). 4 kliendi (3 meest ja 1 naine) tuvastasime eeldatava IK juhtumi, seoses tööalase ärakasutamisega (nendes juhtumites oli kaasatud erinevad ametiasutused, meie nõustasime ja vahendasime asjaajamist kui isikud olid tagasi kodumaal. 9 fiktiivselaadiga seotud klienti (90% vene keelt kõnelevad noored naised), kes olid fiktiivses abielus 4-5 aastat ja otsisid võimalusi, kuidas lahutada.

Juhtumeid võid iseloomustada kasutades ILO indikaatoreid, mille näitajad esinesid läbivalt kõigis meie juhtumites:

PETTUSE KASUTAMINE VÄRBAMISEL:

Tugev näitaja:

- Pettus tehtava töö iseloomu, asukoha või tööandja osas

Keskmine näitajad

- Pettus töötingimuste osas
- Pettus töölepingu sisu või õiguspärasuse osas
- Pettus majutus- ja elutingimuste osas
- Pettus õiguslike dokumentide või legaalse migratsiooni staatuse omandamise osas
- Pettus reisi- ja värbamistingimuste osas
- Pettus töötasu osas
- Petlik abiellumise lubamine

SUNNI KASUTAMINE VÄRBAMISEL

Keskised näitajad

- Võimudele väljaandmisega ähvardamine
- Vägivallaga ähvardamine
- Tasu mittemaksmine

HAAVATAVUSE VÄÄRKASUTAMINE VÄRBAMISEL

Keskised näitajad

- Raskete pereolude ärakasutamine
- Illegaalse staatuse ärakasutamine
- Puuduliku hariduse (keeleoskuse) ärakasutamine
- Teabepuudulikkuse ärakasutamine
- Ärakasutajate poolse kontrolli olemasolu
- Väärteave seaduste ja ametivõimude suhtumise osas
- Väärteave eduka migreerumise osas
- Suhe ametivõimudega/õiguslik staatus

Nõrgad näitajad

- Kultuuriliste/usklike arusaamade väärkasutamine
- Üldine kontekst

ÄRAKASUTAMISE NÄITAJAD

Tugev näitaja

- Liialt palju tööpäevi või -tunde

Keskised näitajad

- Halvad elutingimused
- Madal või olematu töötasu
- Tööõigusliku seadusandluse mittejärgimine või töölepingut ei ole
- Sotsiaalse kaitse puudumine (leping, sotsiaalkindlustus, jne.)
- Töötasuga manipuleerimine

SUNNI KASUTAMINE SIHTPUNKTIS

Tugevad näitajad

- Võlaorjus
- Isoleeritus või varjatud jälgimine

Keskised näitajad

- Sunnitud valetama ametivõimudele, perele jt
- Ametivõimudele väljaandmisega ähvardamine
- Ohvri kallal vägivalla rakendamisega ähvardamine
- Tugeva mõju all
- Töötasu mittemaksmine

HAAVATAVUSE VÄÄRKASUTAMINE SIHTKOHAS

Keskised näitajad

- Eksploataatoritest sõltumine
- Võõras kohas elamise raskus
- Majanduslikud põhjused
- Suhe ametivõimudega/õiguslik staatus

33 isikuga, kelle suhtes tuvastasime võörtöõjõu tööalast ärakasutamist (19 ettevõtte poolt) aitasime esitada avaldused Tööinspeksiooni TVK-le ning tegime tihedat koostööd PPA migratsioonijärevalvega. Kohtumised klientidega toimusid kontoris ja nõustamise, vestluse pikkuseks kujunes minimaalselt 1,5h, tavapäraselt 2-2,5h. Esmalt toimus olukorra ja asjaolude väljaselgitamine. Kõikidele klientidele sai selgitatud nende õigused, legaalne staatus aga ka võimalused, mida nad saavad soovi korral Eestis olles kasutada. Kliendid said infopaketi kontaktide ja selgitustega pakutavatest teenustest ning meie abi selle organiseerimisel (alates võimalusest pöörduda Tööinspeksiooni töövaidluskomisjoni poole, kontakteerumisest migratsioonijärevalve kontaktisikuga, vabatahtliku tagasipöördumise võimalusest läbi IOM-i Varre-projekti, psühholoogilise nõustamise ja varjupaiga võimaluse

teenusest läbi SKA). Kliendid olid tihti rahatud, söömata, talveperioodil väga õhukeselt riides ning tihti ka ärritunud, nõrkinud, enamjaolt hirmul oma legaalse staatuse pärast. Enamuses neist olid oma olukorda kannatanud 2-3 kuud, lootes, et tööandja maksab tehtud töö eest palka. Töötati keskmiselt 10-12h 6 päeva nädalas. Ainukeseks vabaks päevaks osutus pühapäev, mida nad kasutasid magamiseks. Tallinnas eriti ei orienteeritud kuna Eestis viibimise ajal oli töötajate põhiliseks trajektooriks töökoht (ehitusobjekt) ja ööbimiskoht, kuhu üldjuhul viis töömehi kohale kohalik töödejuhataja, vahendaja. Korterites või elamise kohaks ümberehitatud ruumides, elas ühes ruumis ca 4-5 inimest. 2-toalistes korterites kuni 12 inimest. Elamispinnad asusid erinevates linnaosades ning elukohta eest maksis iga isik 100-200 eur-i kuus (kuigi alguses oli lubatud tasuta elamiskohta). Ööbimiskohad nägid üpris koledad välja, lagunevad korterid, hallitused seintel, mittesulguvad aknad (kliendid näitasid telefoniga filmitud kaadreid). Palka maksti kaootiliselt või ei makstud üldse. Oli olukordi kus töödejuhataja, vahendaja tõi töömeestele söögi ise kohale ning see osutus tihti aegunuks. Teinekord andis töödejuhataja meestele veidi söögi ostmiseks raha (ca 10-25 eur-i). Mehed mainisid tihti, et pole Eestis oldud aja jooksul korralikult söönud kuna pole lihtsalt raha. Tihe koostöö olnud Tööspekstiooni ja PPA migratsioonijärevalvega, informatsiooni teenuse olemasolust saatsime Ukraina, Moldova, Gruusia ja Valgevene Saatkondadele Eestis., IOM-iga Varre projekti raames, Eesti Töötukassa EURES võrgustikuga, karjäärinõustajatega ja erinevate meediaväljaannetega.

Märkimist väärrib ka kodulehe <http://www.lft.ee/inimkaubitsemine/noustamisteenus-inimkaubanduse> ja nõustamisliini teemalehekülgede külastatavus, 2017 aastal oli kokku 1683 külastatavust. Facebook <https://www.facebook.com/living.for.tomorrow> on uudiste rohkuse poolest jätkuvalt aktiivne ja kokku 2017 aastal 507 püsikülastajat. Jätkus LFT Youtube kanalile <https://www.youtube.com/channel/UC-74Xgn1vWhGfT3B95nACuw>, videomaterjalide üleslaadimine. 2018 aastal oli FB kasutajate arv 542 ning kodulehe inimkaubanduse ja nõustamisliini teemalehekülgede külastatavus tõusnud hüppeliselt kuni 12121 külastatavuseni.

Igapäevasele klientide nõustamisele osalesime 2017 ja 2018 aastal erinevatel üritustel ja nõupidamistel, mis võimaldasid Inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise Nõustamisliini +372 6607320 teenust tutvustada, luua kontakte, kujundada inimkaubanduse teemavaldkonda nii Eestis kui väljaspool meie riigipiire (kokku 42). Järgnevalt on esitletud erinevad kohtumised ja koostööpartnerid, kelle hulka kuuluvad JuM, MKM, SoM, VäM, PPA, Eesti Töötukassa, Tallinna Ülikooli Rändevõrgustiku kontaktpunk. Eraldi tahaks välja tuua Eesti Töötukassa Töömessidel osalemise Inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise Nõustamisliini +372 6607320 teenuse tutvustamisega erinevates Eestimaa linnades (Jõhvis, Pärnus, Tartus, Haapsalus, Narva). Seejuures on olulisel kohal ka väliriikides Nõustamisliini teenuse ja IK olukorra tutvustamine ja ka väliskülaliste võõrustamine Eestis.

Nr.	Kuupäev	Üritus	Korraldaja
1.	15.03.2017	Eesti Töötukassa Töömess 2017 Jõhvis	Eesti Töötukassa
2.	23.03.2017	Eesti Töötukassa Töömess 2017 Pärnus	Eesti Töötukassa
3.	28.03.2017	Intervjuu seoses Euroopa rändevõrgustiku Eesti kontaktpunkti iga-aastase poliitikaraportiga inimkaubanduse teemadel	Dr Ave Lauren Euroopa rände-võrgustiku Eesti kontaktpunkt
4.	31.03.2017	Immigration to the Nordic-Baltic Region: New Challenges to the Nation States at the Age of Migration	Nordic-Baltic conference

5.	18.04.2017	Eesti Töötukassa Töömess 2017 Tartus	Eesti Töötukassa
6.	20.04.2017	Eesti Töötukassa Läänemaa Töömess 2017 Haapsalus	Eesti Töötukassa
7.	10-11.05.2017	Expert Forum On Protection Of Victims Of Human Trafficking	Nordic Council of Ministers Office in Estonia
8.	15.05.2017	Kohtumine GRETA ekspertidega	GRETA
9.	16.05.2017	IK Ümarlaud - GRETA ekspertidega	JuM
10.	16.05.2017	Kohtumine GRETA ekspertidega LFT kontoris	LFT
11.	17.05.2017	Seminar: Vaba liikuvus ja tööjõu liikuvus Schengeni sees	Soome Suursaatkond
12.	23.05.2017	Eesti Töötukassa Töömess 2017 Narvas	Eesti Töötukassa
13.	30-31.05.2017	Soft security and Migration in the Baltic Sea Region	CBSS, Ministry for Foreign Affairs of Finland, Islandic Presidency
14.	09.06.2017	Kohtumine Dr Sharman Stone, Ambassador for Women and Girls ja Ms Rochelle White, Adviser Tallinnas	Australian Embassy in Stockholm
15.	12.06.2017	“Ohvrite direktiiviga ühildatavate praktikate arendamine ohvrite tuvastamiseks, vajaduste hindamiseks ning edasisuunamiseks”	Balti Uuringute Instituut
16.	15.09.2017	St.Petersburg NGOs' members working to counteract violence against women	INGI Crisis Center for Women
17.	18.10.2017	Vastutustundlik ettevõtetus ning õiglane tööhõive, monitooritud tarneahel.	LFT, JuM, HEUNI
18.	27.10.2017	Kolmandatest riikidest kodanike abistamine Eestis - Varre projekti võimalused, IK nõustamisliin, koostöö migratsiooni järelevalvega	IOM-LFT
19.	26.11.2017	Laste õiguste programmi raames PÕFFil film „Hädas iseendaga“ + arutelu	JuM
20.	08.12.2017	Konverents „Kas inimõigused on vabalanguses“	Inimõiguste Instituut
21.	14-15.12.2017	European Crime Prevention Award Best Practice Conference „Cyber safety“, Tallinnas	JuM, EUCPN

22.	14.02.2018 14.00	IK ohvri teenusele suunamise juhise koostamine.	SoM
23.	21.02.2018	Koosolek IOM-i ja PPA migratsiooni järelevalvega seoses võõrtööjõuga seotud probleemidega ja abistamise võimalustega	IOM, LFT
24.	06-07.03.2018	4th meeting of the European Migration Forum. Towards a more inclusive labour market for migrants: Seizing the potential by addressing the challenges. Belgia, Brüssel.	European Commission
25.	22.03.2018	Põhja- Ja Baltimaade Rändekonverents 2018. Muutused Rändepoliitikas Ja Sisserändajate Lõimumine Tööturule Nordic-Baltic Migration Conference 2018. Changes In Migration Policies And Integration Of New Arrivals To Labour Market	Norden
26.	28.03.2018	Eesti Töötukassa Jõhvi Töö- ja karjäärimes	Eesti Töötukassa

27.	04.04.2018	Eesti Töötukassa Pärnu Töö-ja karjäärimes	Eesti Töötukassa
28.	12.04.2018	Seminar: 6 ettekannet ühiskonna pahupoolelt. Ettekanne MTÜ Living for Tomorrow kogemused inimkaubandusohvritega. Tartu	Eesti Sotsiaaltöö Üliõpilaste Selts
29.	17.04.2018 10.00-12.00	IK ümarlaud. Tallinn	Jum, SoM
30.	14.04.2018 3.00 – 15.30	Seminar "Human trafficking in Europe - trends and development". Tallinn	Austrian Embassy, Hungarian Institut, SoM, JuM
31.	17.04.2018	VES ümarlaud	JuM, SoM
32.	19.04.2018	Kohtumine Ministry of Social Affaires and Health: Annamari Asikainen, Eeva Raevaara	SoM
33.	24.04.2018	Eesti Töötukassa Tartu Töö-ja Karjäärimes	Eesti Töötukassa
34.	25.04.2018 15.00-15.30	Ehitusalane konverents (vene keeles) Строительная конференция. Ettekande teema: Проблемы рабочей силы в строительном секторе и зарплат в конвертах	Eesti koolitus ja konverentsikeskus
35.	02.05.2018	VES võrgustiku ümarlaud	JuM
36.	22.05.2018	Conference "Ten years of implementation of the Convention on Action against Trafficking in Human Beings: impact and challenges ahead". Meeting of National Co-ordinators on Action against Trafficking in Human Beings	Secretariat of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (GRETA and Committee of the Parties) Directorate General of Democracy Council of Europe
37.	28- 29.05.2018 Utrecht, Netherlands	Effective Use of the OECD Guidelines' National Contact Point (NCP) System: Capacity-Building and Peer-Engagement for Nordic, Baltic, and Ukrainian Civil Society and NCPs	OECD Watch
38.	21.08.2018 Kell 14.00	Kohtumine Eesti Turismifirmade Liidu esindaja Mariann Lugus'ega. Teema: alaealiste märkamise seksuaalse ekspuaterimise eesmärgiga.	JuM, Anu Leps
39.	29.08.2018	Kohtumine Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu esindaja Anete Vedder'iga. Teema: alaealiste märkamise seksuaalse ekspuaterimise eesmärgiga.	JuM, Anu Leps
40.	02- 03.10.2018	SAFE - Safe and Adequate Return, Fair Treatment and Early Identification of Victims of Trafficking. 10th La Strada NGO Platform expert meeting in Bulgaria, Sofia	LaStrada International
41.	05.10.2018	Külustus Vao ja Vägeva Varjupaigataotlejate Majutuskeskusesse koos IOM-i esindajatega seoses kohtumisega varjupaigataotlejatega ja nende nõustamisega.	IOM, Anna Alen
42.	07.11.2018 11.00-13.00	Seminar „Märka vägivallduhtumeid teenindussektoris“. Lapse- ja täisealiste kannatanutega vägivallduhtumite ennetamise	JuM, Anu Leps, LFT

	ja reageerimise võimalustest majutusasutustes ja restoranides.	
--	--	--

Andsime erinevatele meediakanalitele intervjuusid ning nende huvi inimkaubanduse ja ekspuuteerimise teemade vastu on jätkuv. Artiklid olid analüüsivamad ning esile kerkisid ülekaalukalt tööjõu ärakasutamise juhtumid. 2017 aastal olime meedias nähtaval 14-nes loos ning 2018 aastal 11 loos, kokku 25 korda.

Intervjuud andsime saadetes nagu: „Шой ТВой Вечер“ (ERR; ETV+), saade „Подробности“ (ERR, Raadio4); АК uudised (eesti ja vene keeles, ERR ETV), saade „Agenda“ (ERR, Raadio2), Saade „Новости Эстонии на ПБК“ (ПБК), saade „Pealtnägija“ (ERR, ETV), Saade „Igaühe õigus“ (ERR, ETV), saade „Ringvaade“ (ERR, ETV), saade „Kofe+“ (ERR, ETV+). Kirjutavas meedias: МК-Estonia, Postimees, Viru Prospekt, Eesti Päevaleht Ärileht, Äripäev, Eesti Ekspress ja internetiportaalidele nagu: Stolitsa.ee, delfi.ee.

- 06.02.2017 Saade „Шой ТВой Вечер“, ETV+, ERR. Saatejuhid Anna Saprotenko ja Ilja Nartov, toimetaja Julia Tisler. Intervjuu Sirle Blumberg
http://etvpluss.err.ee/v/meelelahutus/tvoi_vecher/videod/74794103-ddef-41dd-8efe-fada7d0bf4e6/na-rabotu-v-bagazhnikе-vdesyaterom-v-odnoy-komnate-mesyatsami-bez-zarplaty-zhizn-sovremennogo-raba
- 08.02.2017 Saade „Подробности“ - Социальная кампания „1 жизнь“. Raadio4, ERR. Toimetaja Olga Shubin. Intervjuu Sirle Blumberg
<http://r4.err.ee/v/podrobnosti/loigud/fce3d666-d899-48c2-8122-5b5ca46b3932/sotsialnaya-kampaniya-1-zhizn>
- 20.02.2017 Saade „Подробности“ - Русскоязычные чаще становятся жертвами торговли людьми, Raadio4, ERR. Saatejuht Лилия Прокопчи. Intervjuu Sirle Blumberg
<http://r4.err.ee/raadioklipp/58ab3d3714f036159c056f40>
- 20.02.2017 Saade „АК Novosti“ - Торговля людьми оказалась актуальной проблемой для Эстонии, ERRrus. Toimetaja Стас Кузнецов. Intervjuu Sirle Blumberg
<http://rus.err.ee/241879/torgovlja-ljudmi-okazalas-aktualnoj-problemoj-dlja-jestonii>
- 20.02.2017 Saade АК Uudised“ - Inimkaubanduse vastasele nõustamistelefonile helistas mullu 420 inimest. ERR. Toimetaja Marju Kaasik. Intervjuu Sirle Blumberg
<http://www.err.ee/582775/inimkaubanduse-vastasele-noustamistelefonile-helistas-mullu-420-inimest>
- 21.02.2017 Saade „Новости Эстонии на ПБК“ - Министерство юстиции займется проблемой торговли людьми. Pervõi Baltiski Kanal. Intervjuu Sirle Blumberg
<https://www.youtube.com/watch?v=A3m5OurfxPw>
- 22.03.2017 Saade „Pealtnägija“, ERR ETV. Saatejuht Anna Gavronski. Intervjuu Sirle Blumberg
<http://menu.err.ee/585544/pealtnagija-eksperiment-pornocasting-tallinna-uhkes-hotellis-oli-pettus>
- 19.04.2017 Saade „Agenda“, ERR, Raadio2, Saatejuht Eeva Esse. Inimkaubanduse ohvritl seksi ostmise kriminaliseerimine <http://r2.err.ee/v/agenda/archive/e10d5834-c755-41d6-b40f-86e895bf5a43/inimkaubanduse-ohvritl-seksi-ostmise-kriminaliseerimine>
- 06.06.2017 Saade „Igaühe õigus“, ERR ETV, Saatejuht Eeva Esse: ...hoopis keeruliseks aga lähuvad asjad siis, kui abiellutakse kolmandate riikide kodanikega või langetakse fiktiivse abielu lõksu... <http://etv.err.ee/v/ccfcad4a-d689-465b-9bd9-64f0eda5a337>
- 31.10.2017 Saade „Подробности“ ERR Raadio4, saatejuht Inga Palmiste. Välismaal töötamise võimalused ja ohud. Otse-eeter.
- 02.11.2017 МК-Estonia, ajakirjanik Darja Denissova. Intervjuu seoses hättasattunud inimestega välismaal töötamisega, mida teha kuhu pöörduda.

- 02.12.2017 Postimees, ajakirjanik Kadi Raal „Inimkaubandusekspert: inimest ei pea kinni siduma, psühholoogiline hirmutamise on mõjusam“
<https://www.postimees.ee/4327329/inimkaubandusekspert-inimest-ei-peat-kinni-siduma-psuhholoogiline-hirmutamise-on-mojusam>
- 02.12.2017 Sputnik, ajakirjanik Светлана Бурцева „Блумберг: в Эстонии каждый день идет борьба с рабством“ <https://m.ru.sputnik-news.ee/news/20171202/8219515/Blumberg-estonija-kazhdyj-denj-idjot-borjba-rabstvo.html>
- 14.12.2017 Saade „Kofe+“ ETV+, saatejuht Артур Тюленев, Полина Линовицкая, „Охота на работу: предложение рабочих мест на рынке сейчас превышает спрос!“
https://etvpluss.err.ee/v/meelelahutus/kofe_pluss/videod/okhota_na_rabotu/67b29b87-2c3e-4ad8-89f6-14b8d14c276f/okhota-na-rabotu-predlozhenie-rabochikh-mest-na-rynke-seychas-prevyshaet-spros
- 01.03.2018 ERR ETV+, Saade Kofe+, teema: „Null diskrimineerimine“ (Intervjuu: Sirle Blumberg)
https://etvpluss.err.ee/v/kofe_pluss/videod/gosti/61404556-1841-4e4f-af5a-521efb4ab72e/sirle-blumberg-trebovat-spravku-o-vich-i-spide-v-estonii-protivozakonno
- 13.04.2018 delfi.ee, autor: Jaanika Hunt. Teema: Inimkaubanduse ohvrite nõustaja: igal ehitusplatsil Tartus on vähemalt üks illegaalne töötaja, kellel puudub keelebarjääri tõttu teadmine oma õigustest ja pakutavatest teenustest
<http://naistekas.delfi.ee/elu/probleemlood/inimkaubanduse-ohvrite-noustaja-igal-ehitusplatsil-tartus-on-vahemalt-uks-illegaalne-tootaja-kellel-puudub-keelebarjaari-tottu-teadmine-oma-ogustest?id=81755071>
- 18.06.2018 ERR ETV+, Saade „Подробности“, teema: Fiktiivsete abielude sõlmimine kolmandatest riikide kodanikega <https://r4.err.ee/840712/fiktivnyj-brak-mozhet-obernutsja-bolshimi-neprijatnostjami>
- 18.06.2018 ERR ETV+, Saade „Uudised“ teema: „Fiktiivsete abielude sõlmimine kolmandatest riikide kodanikega“. (Intervjuu: Sirle Blumberg)
<https://www.err.ee/840580/fiktiivabiellu-astuvad-naised-jaavad-enamasti-lubatud-rahast-ilma>
- 09.07.2018 STOLITSA.EE „Сирле Блумберг: женщины страдают от различных видов насилия, не признавая их“. (Intervjuu: Sirle Blumberg)
http://stolitsa.ee/217067?fbclid=IwAR1IWol3fcpcl4v8fJTh_ZtR5Ge-b2sq6YLfWUdRaGhIQ357Ulowe-nHZTU
- 19.07.2018 На работу за границу — с умом. Светлана Зайцева, Проект "Важно знать", Viru Prospekt http://prospekt.ee/editorial-office/10812-na-rabotu-za-granicu-s-umom.html?fbclid=IwAR1az-geAQniqLvaWwOhTbspowDoznfKwKgST_GfuydJNfMVxITImCCsJzc
- 25.07.2018 Ukraina ehitajad teevad orjatööd. Anna Pihl, ERR Ringvaade
https://etv.err.ee/v/meelelahutus/ringvaade/ringvaate_lood/c879833a-45ec-4340-b985-7a00b0eaa2bc/ukraina-ehitajad-teevad-orjatood?fbclid=IwAR0kMt6eHDDnvcHzpPeGZv-4yEdJvs5DKFxpENsSfN47321rZKNiD6rJJOo
- 25.07.2018 Orjapidamine Eesti moodi: ukrainlastelt nõutakse topelttööd ja palka küsides ähvardatakse metsa viimisega. Reet Pärigma, Andras Palm, Eesti Päevalehe Ärileht
<http://m.arileht.delfi.ee/article.php?id=83142911&fbclid=IwAR1smnzHgWTV4Lu89XC0jwLaT3ambVn1qrJU38Q59RxlPaxvCXMDcbK7o5I>
- 26.07.2018 „Ukraina välistööjõu kadalipp. Miks töötajate tõde õiguseks ei vormu?“ Andreas Palm,, Eesti Päevalehe Ärileht

- http://m.arileht.delfi.ee/article.php?id=83155601&fbclid=IwAR0_b0S8C6Acipil6a7IR_VL5DK31g2gjHPgbWLwx8CddKTafdcGI94A92qY
- 26.07.2018 "Вас отвезут в лес и пристрелят": в Эстонии украинцев заставляют работать сверхурочно, не платят им зарплату и угрожают. Рэзт Пяргма, Андреас Палм, Редактор: Вера Степанова, RusDELFI
<http://m.rus.delfi.ee/economy/article.php?id=83147747&fbclid=IwAR0ViS2YpAueGZEwFGQhPtaaZAa2CtPa6R4wD8PsNkfPrZkUNjuiepKLJ-8>
- 18.10.2018 ERR Raadio4, autor Artur Aukon, Saade „Подробности“ teema „Европейский день борьбы с торговлей людьми. Какие формы принимает сегодня незаконная эксплуатация человека человеком? Кто, где и как помогает жертвам современной работорговли? Что делать, чтобы избежать проблем?“ (Intervjuu: Sirle Blumberg)
https://r4.err.ee/866667/podrobnosti/891497?fbclid=IwAR2RvkoGPpzDDZO4U1J-Pyb9597reWj4yydO5tCDu0jQzd_QS-53q1JYOAE

Lõpparuande juurde on lisatud väljavõtted Inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise Nõustamiliini +372 6607320 statistiline kokkuvõte graafikute näol.

Aruande koostaja:

Sirle Blumberg
MTÜ Living for Tomorrow juhataja
sirle@lft.ee

20.01.2019